

VERKALÝÐS BLAÐIÐ

Málgagn Einingarsamtaka kommúnista (marx-leninista)

4. tbl. 5. árg. 20. febrúar - 6. mars 1979 Verð kr. 200

Ritstjórnarskrifstofa
Verkalýðsblaðsins
er á
Baldursgötu 7A,
sími 28962
Opin
þriðjudaga
frá kl. 5-7 síðdegis

Stefna borgaryfirvalda boðar:

Sláturtíð, krepputíð

Niðurskurðurinn á félagslegri aðstoð á vegum Reykjavíkurborgar hefur vakið megnustu andúð allra sem eitthvað þekkja til þeirra mála. Sú andúð er meira en réttmat. Lokun ýmissar starfsemi, svo sem Mæðraheimilisins Sólvaldagötu 10, Meðferðarheimilisins að Kleifarvegi

og ekki síst Útdeildarinnar, ásamt frekari áætlunum um niðurskurð Fæðingarheimilis og skóla í Reykjavík, eru hömlulausar árásir á þá allra verst settu í þjóðfélaginu, bágstaddir konur, börn og unglinga. Af sama toga er það "aðhald" í peningamálum, sem yfirvöld hafa sýnt gagn-

vart skjólstaðingum Félagsmálastofnunar, og sagt var frá í síðasta tölublaði Verkalýðsblaðsins.

Þessar árásir eiga sér ekki orsök í illmennsku og skilningsleysi, þótt vafalaust séu einhverjir sjóndaprír á hinum æðstu stöðum, heldur í þeirri kreppu sem ríður nú yfir íslenskt auðvald. Sú kreppa var jafn óumflýjanleg, hvort sem fíhald eða Alþýðubandalag héldu um stjórnvöl fyrir auðvaldið. Og úrræði fíhalds og Alþýðubandalags eru nákvæmlega þau sömu, eins og

í þessum málum má glögg sjá.

Ymsir hafa orðið til að grípa til baráttu gegn bolaþrögðum borgaryfirvalda. Kommúnistar munu taka þátt í henni, því þetta er barátta fyrir rétti fólksins, eins og öll barátta gegn því að byrðum kreppunnar sé velt yfir á herðar alþýðufólks. Látum það ekki yfirbuga okkur þótt ekki verði tekið tillit til krafna okkar í fyrstu tilraun. Höldum áfram baráttunni og notum öll ráð til að brjóta á bak aftur "sparnaðar" - ráðstafanirnar.

Kampútsea:

Víetnamska innrásarliðið í úlfakreppu

Víetnamskur skriðdreki (framleiddur í Sovétríkjunum) sundurskotinn - táknrænt fyrir harða mótspyrnu Kampútseumanna gegn innrásarliði Víetnama. (Mynd: Democratic Kampuchea)

Þær fréttir sem berast frá Kampútseu - bæði frá vestrænum fréttastofum og stjórn Pol Pots - sýna svo ekki verður um villst að gagnsókn stjórnarhersins á hendur víetnamska innrásarliðinu er mjög árangursrík. Mörg þeirra héraða sem Víetnamar réðust inn í eru nú frelsuð og herir Víetnama halda engu nema tónum borgum. Allir aðdrættir innrásarliðsins eru erfiðir og sumstaðar verða Víetnamar að flytja birgðir loftleiðis til innilokaðra liðssveita.

Svona er ástandið - stjórnin undir forystu Pol Pots

ræður meirihluta landsins, rekur vel skipulagða sókn og heldur framleiðslunni gangandi í samyrkjubúum um allt landið. Fjölmöldum verður tíðrætt um hina föllnu stjórn - og titla kvíslingana Heng Samrin o.fl. sem hin nýju stjórnvöld - en ekkert er fjær sannleikanum. Allt tal um uppreisn landsmanna "undan kúgun Rauðu khmeranna" eru innihaldslausar blekkingar og vonlausar tilraunir til að afvegaleiða almenningssálitið um allan heim.

7

Sólrún Gísladóttir frá Rauðsokkahreyfingunni í ræðustól á kappræðufundinum. (Mynd: VB)

Ágreiningur um grundvallaratriði

Fulltrúar EIK(m-l) og Rauðsokkahreyfingarinnar mættust á opnum kappræðufundi 15. febrúar og þrefuðu um efnið "Hvernig skal byggja baráttuhreyfingu kvenna".

Fund þennan sótti fjölmenni, 130-140 manns (Þjóðviljinn gerði ekki minna úr fundarsókninni en efni stóðu til og sagði fundarmenn háfa verið 200-300!).

Í opnu blaðsins er gerð nánari grein fyrir fundinum.

8.mars-hreyfingin

Þú getur haft samband við einhverja af þessum konum til þess að komast í samband við hreyfinguna:

Asta sími 32494

Kristjana sími 73465

HREYFINGIN PARNAST ÞÍN OG ÞINNAR REYNSLU:

Fór
á slóðir
Peking
mannsins
5

Nafnlaus
uppákoma
á Grenás
deild

Nasistar
í sókn

6

ÁRÁSIR Á
FÉLAGS
MÁLA
STARF Í
REYKJAVÍK

8

Dagvistarrýmum þarf að fjölga

3

VERKALÝÐS BLAÐIÐ

Burt með afturhalds frumvarpið — hefjum sókn!

Frumvarp Ólafs Jóhannessonar forsætisráðherra um efnahagsmál má aldrei verða að lögum. Gegn því verður að beita öllum mætti hinnar faglegu hreyfingar. Forystumenn samtaka launafólks hafa engum skyldum að gegna við aðra en félagana í verkalyðs- og starfsmannafélögum samtaka sinna. Þeir hafa tekið að sér stórt og ábyrðarfullt hlutverk. Því miður höfum við ekki þá reynslu af starfi þessara forystumanna undanfarin ár að við miklu sé að búast. Því verður að koma til fjölda-virkjun "neðan frá" í félögum.

Frumvarpstíllaga Ólafs Jóhannessonar er ein sú stærsta árás á vinnandi alþýðu á Íslandi sem um getur. Það er nokkuð sama hvar ber niður í tillögnum, allstaðar er miðað að kjararáni og afturhalds- aðgerðum. Tillögurnar ganga það langt í afturhaldsátt, að leitun er á því líku meðal þjóða sem ekki búa við fasisma.

VAXANDI EFNAHAGSKREPPA

Við hvaða vanda er að etja? Ástandið einkennist fyrst og fremst af offramleiðslu. Frambóðið er langt meira en eftirspurnin. Í slíku ástandi hneigist vöruverð til lakkunar, um leið og birgðir hlaðast upp, sem svo leiðir til stöðvunar framleiðslu þar til eftirspurnin kallar á vöruna aftur. Í slíku ástandi sýnir reynslan að atvinnurekstur er ákaflega ótryggur. Til þess að halda framleiðslunni í gangi verða atvinnurekendur að minnka gróða-hlut sinn, en það er einmitt það sem þeir gera ekki, heldur varpa byrðunum yfir á vinnandi alþýðu og ætlast til að hún borgi brúsann. Frumvarp forsætisráðherra er liður í þeirri ráðagerð auðvaldsins.

Á undanförmum árum hefur ríkisvaldið framkvæmt margar aðgerðir í þessum sama tilgangi, en engin hefur gegnið jafn langt og framkomin tíllaga Ólafs Jóhannessonar. Kjararánslög hægri og "vinstri" ríkisstjórnna, afnám vísitölubindingar launa o.s.frv. eru í raun aðgerðir ríkisvaldsins til að velta kreppunni yfir á vinnandi fólk.

ALÞYÐUBANDALAGIÐ Á MÓTI

Begar þetta er ritað er Alþyðubandalagið enn í andstöðu við frumvarp Ólafs og er það vel. Enda þótt við kommúnistar séum ekki sammála efnahagstillögum AB í veigamiklum atriðum, þá teljum við

grundvallarafstöðu AB til frumvarpsins – að vera á móti því – vera jákvæða og þá afstöðu verður að styðja. Frá þessari afstöðu má AB ekki hvika, en þvert á móti beita áhrifum sínum til þess að virkja fjöldann til baráttu gegn því afturhaldi sem smám saman er að skrifa úr fylgsnum sínum hér á landi. Fari svo að AB sættist á málamiðlun við frumvarpið, án þess að grundvallarstenfu þess verði breytt, ætti öllum að verða ljóst að AB er að fullu og öllu kominn í hóp afturhaldsflokka.

ASÍ OG BSRB Á MÓTI

Forysta ASÍ og BSRB hefur lýst sig andsnúna frumvarpi Ólafs. Rökrétt afleiðing þeirrar afstöðu hlýtur að vera barátta gegn því og sú barátta verður að miða að því að stöðva það, en ekki breyta því á einhvern hátt. Það er líka augljóst að baráttuna heyr forystan ekki ein, heldur fyrst og fremst fjöldinn í samtökunum. Um langan tíma hefur forystan litið á það sem hlutverk sitt að draga úr og kafa þar tilhreygingar til fjölda-virkni og baráttu sem almennir félagar verkalyðs- og starfsmannafélaga hafa hafið. Á þessu verður að gerast breyting og sú breyting gerist aðeins fyrir tilstilli almennra félaga sjálfra. Fari svo að forysta ASÍ og BSRB beiti enn sömu brögðum gagnvart vinnandi fólki, að draga úr baráttuvilja þess, í stað þess að hvetja til virkrar baráttu, þá ætti öllum að verða ljóst hvert sæti þessir fulltrúar skipa við hlið atvinnurekenda og ríkisvalds, sem andstaðingar alþýðufjöldans.

— KREFJIST FUNDA —
— GERIÐ SAMÞYKKTIR —
— HEFJIÐ AÐGERÐIR —

VERKALÝÐSBLAÐIÐ og EIN-INGARSAMTÖK KOMMÚNISTA (m-l) hvetja framskið fólk til þess að taka frumkvæði að aðgerðum sem beinast gegn afturhalds-tillögum ríkisvaldsins. Krefjast funda í félögum ykkar um þessi mál sem snerta okkur öll. Gerið samþykktir gegn afturhaldstillögnum og sendið þar fjölmiðlum, ríkisvaldi og forystu samtaka ykkar. Berið upp tillögur um mótmælaaðgerðir, t.d. klukkutíma mótmæla-verkfall. Látið heyra í ykkur og því meira sem heyrir þeim mun sterkari er andstaðan.

Burt með afturhaldsfrumvarpið — hefjum sókn!

Barnaár?

Árið 1979 er tilnefnt "ár barnsins" af Sameinuðu þjóðunum. Vafalaust var ekki vanþörf á. Hagsmunir barna eru fótumtroðnir í auðvaldsþjóðfélögum af öllum gerðum. Stjórnvöld og dygg samtök þeirra hafa reynt að eigna sér þetta ár. Nú skal hugsað vel um börnin. En í hverju á það að felast? Á það að felast í því að loka skólum, sem ekki eru margsetnir á

hverjum degi? Á það að felast í því að loka meðferðarheimilum fyrir illa stadda unglunga? Á það að felast í því að hægja á byggingu dagvistarheimila? Yfirvöld Reykjavíkur-borgar virðast álíta það. Spurningin er: Ætlast þetta fólk til að íslensk börn komi til þeirra í skráðgöngu til að þakka þeim, að : ekki skulu vera búið að loka

öllum dagvistarstofnunum, ekki skuli vera búið að loka Fellahelli í Breiðholti, ekki skuli vera búið að leggja niður Sálfræðideild skóla, ekki skuli vera búið að leggja niður athvarfsiðju-kennslu, ekki skuli vera búið að leggja niður öll skóladagheimili?

Allur áróður stjórnvalda um "ár barnsins" er tómt þíp, meðan framkvæmdir eru á svipaðan veg og hjá "vinstri meirihlutanum" í borgarstjórn Reykjavíkur-borgar.

Skerfur lesenda

Ritstjórn Verkalyðs-bladsins hefur ákveðið að setja hér sérstakan dálk, þar sem birt verða lesendabréf og umræður sem af þeim kunna að leiða. Sé þannig um að ræða spurningar eða gagnrýni á ritnefnd, verður slíku efni svarað hér ef hægt er að gera það í stuttu máli, en annars með lengri grein annars staðar í blaðinu, og verður þá vísað til þeirra hér.

Það er von okkar, að þessi skipan mála mælist vel fyrir og auki þátttöku lesenda í þeirri umræðu sem fram fer í blaðinu. Gagnrýni, ábendingar og lifandi umræða – jafnvel harðar og óvægnar deilur – eru mikilvægar til að lifga upp blaðið og gera það að umræðuvettvangi langtum stærri hóps fólks en nú er. Við viljum loks minna lesendur á að ýmis umræða

hefur farið af stað í blaðinu að undanförmum, og það vantar miklu fleiri til að taka þátt í henni. Í 1. tbl. var til dæmis lesendabréf, sem gagnrýndi notkun EIK-ara o.fl. á "sínum eigin Nalla". Þessu hefur enginn svarað. Þá vantar meiri þátttöku í umræðuna um fánanotkun, og einnig um kreppuna.

Ritnefnd

Kynning á EIK (m-l) í MH

Þriðjudaginn 6. feb. sl. hélt Róttæka félagið í Menntaskólanum við Hamrahlíð kynningarfund með EIK(m-l) Fylkingunni og "Prout-hreyfingunni", í Menntaskól-

anum við Hamrahlíð í Reykjavík. Rúmlega 60 manns sátu fundinn, hlýddu á framsögur og lögðu fyrirspurnir fyrir fulltrúanna. Róttæka félagið hyggur á

sérstakan fund með EIK(m-l). Verkalyðsblaðið hvetur lesendur í framhaldsskólunum til að fylgjast með auglýsingum þessa efnis og sækja fundinn.

Staðan í Kennaraháskólanum

Undanfarna daga hefur almenningur vart komist hjá því að taka eftir kröftugum aðgerðum nema í Kennaraháskóla Íslands. Var þar mótmælt ófremdarástandi í húsnæðismálum og starfsaðstöðu skólans. Brottrekstur annars bókaðararins við skólabókasafnið fyllti mælinn og mótmælaaðgerðir margs konar voru skipulagðar. Þá var til viðbótar dregið inn í umræðuna svokallað "bréfaskólamál", en það snýst um menntun réttindalausra kennara. Í stuttu máli er þar um að ræða, að Ragnar menntamálaráðherra Arnalds hefur nú sett fram þá skoðun sína, að réttindalausir kennarar skuli öðlast réttindi nánast á silfurfati (í bréfas-kóla). Þetta gengur þvert á tillögur nefndar, sem um málið hefur fjallað. Ragnar hefur reynt að nota kennaramálið gegn kennaranemum og reynt að láta líta svo út að þeir vilji alls ekki að réttindalausir kennarar öðlist réttindi með menntun. Kennaranemar benda hins vegar á að þessi menntun á að fara fram innan Kennaraháskólans.

—Það var 1. febrúar sem að spurðist út að bókaðararinn hefði verið rekinn og þá samdægurs hófust umræður um að grípa til aðgerða, sagði einn kennaranemi við Verkalyðsbl.

—Haldnir voru fundir og starfshópar stofnaðir til að vinna úr gögnum um skólann og koma á framfæri. Kröfuspjöld og kröfuborðar voru gerðir og umræðan blómstraði á veggblöðum, þar sem birt var það sem máli skipti hverju sinni. Þannig tóku fjölmargir þátt í beinu starfi og miklu fleiri voru mjög meðvitaðir um hvað var að gerast vegna mikils upplýsingastarfs.

Um viðbrögð ráðamanna við baráttu okkar er það að segja, að þau hafa verið mjög á einn veg. Þeir benda hver á annan og opinbera vanþekkingu sína á málefnum kennaramenntunarinnar. Fremstur í þessum flokki var sjálfur menntamálaráðherrann.

Rétt var við Vilmund Gylfason og Sighvat Björgvinsson og þeir beðnir að taka málið upp á Alþingi, en þeir neitðu. Það kom þó vel fram hjá þeim, og sömuleiðis Ragn-

ari Arnalds, að þeir eru lafhræddir við fjöldaðgerðir okkar. Þeir vita að þar vekja athygli á bágbornu ástandi og geta verið fordæmi fyrir aðra sem búa við svipað. Þeir lögðu því til að við höttum fjöldaðgerðum og fær-um út í að senda fámennar sendinefndir á fundi (lokaða, auðvitað!).

Og árangurinn?

—Nú, 14. febrúar vannst mikilvægur áfangasigur, þegar Þórhildi bókaðararinn var "skilað" aftur og nú sem fast-ráðnum bókaðararinn. Henni var fagnað með blómum og lófataki í skólanum!

Í 4 ár hefur rektor KHÍ reynt með bréfaskriftum og "vinsamlegum tilmælum" að fá bókaðararinn fastráðinn, en uppskeran varð sú ein, að hann var rekinn! Aðeins vegna fjöldaðgerðanna og beinnar baráttu vannst málið.

Við ætlum ekki að láta staðar numið. Kennaranemar eru staðráðnir í því að láta ekki staðar numið, heldur halda áfram fjöldabaráttu til að knýja ríkisvaldið til að bæta það ófremdarástand sem kennaranemar og starfslið býr við í KHÍ.

Að lokum skal þess getið, að okkur bástust fjölmargar baráttukveðjur úr öllum áttum. Ekki síst þar stöppuðu stálinu í liðið að gefa-hvergi eftir.

Komið til starfa í
8. mars-hreyfingunni!

Styrkið EIK (m-l)
gíró 57070 - 2

Gerum stéttarfélagin að baráttutækjum

Atvinnuöryggi ríkisstarfsmanna

Eins og sagt var frá í síðasta Verkalyðsblaði var öðrum bókaverði Kennaraháskólans sagt upp nýlega í "sparnaðarskyni". Uppsögnin leiðir hugann að því hvernig háttað sé atvinnuöryggi opinberra starfsmanna. Hér fyrir á árum voru opinberir starfsmenn ráðnir með svokallaðri æfirráðningu, sem átti að tryggja að þeir héldu stöðu sinni, þar til þeir kæmst á eftirlaun eða kysu að láta af störfum af öðrum orsökum. Síðari ár hefur það orðið nær algild regla,

að menn fá ekki æfirráðningu hjá ríkinu og þeir sem hafa slíkan ráðningarsamning geta samt átt von á því að verða sagt upp með 3ja mánaða fyrirvara. Hefur Hæstiréttur staðfest heimild ríkisins til slíkra uppsagna.

Með dýpkandi kreppu verður spurningin um trygga atvinnu á mikilvægari fyrir opinbera starfsmenn. Í dag er ástandið þannig, að réttur þeirra til atvinnuleysisbóta er enginn. Lausráðnir starfsmenn ríkisins (en það ráðningarform verður nú á algengara)

geta átt það á hattu að verða teknir af launaskrá fyrirvaralaust, jafnvel eftir margra ára starf hjá ríkinu.

Ragnar Arnalds menntamála-ráðherra hefur nú gefið loforð um að bókavörður KHI verði ráðinn aftur. Þann árangur má fyrst og fremst þakka því, að baki bókavörðarins stóð hópur, sem var tilbúinn að fara út í baráttu fyrir málstað hans. - En uppsögn bókavörðarins er ekkert einsdæmi. Svipað á sér nú stað á fjölmörgum vinnustöðum ríkisstarfsmanna,

og mun væntanlega aukast þegar áhrifa niðurskurðar ríkisútgjalda fer að geta að marki. Við hljótum því að gera þá kröfu til samtaka opinberra starfsmanna, að þau standi vörð um atvinnuöryggi félaga sinna og beiti sér gegn slíkum uppsögnum. Brynt er einnig að þeir sem verða fyrir barðinu á niðurskurði ríkisvaldsins öðlist fullan rétt til atvinnuleysisbóta.

Fréttaritari.

Stjórn GSF hrýs hugur við baráttu

Frá því var skýrt í 23. tbl. Verkalyðsblaðsins á síðasta ári, að Grafíska sveinafélagið (GSF) hafi sagt upp kjarasamningum sínum við atvinnurekendur f.o.m. 1. mars n.k.

Nú hefur það hins vegar gerst að stjórn GSF hefur hundsáð þessa samþykkt og komið sér undan því að senda uppsagnartilkynninguna til atvinnurekenda. Eftir því sem næst verður komist ku ástandan vera sú að mati stjórna, að kaupliðir kjarasamningsins séu hvort eð er lausir, auk þess sem ekki sé rétt um aðrar kröfur en launa kröfur. Uppsögn kjarasamningsins myndi bara verða harðari launabaráttu til trafala.

Þetta er fyrirláttur - um það þarf ekki að fara í grafgötur. Kaupliðir kjarasamningsins hafa verið lausir frá því í mars í fyrra, eða næstum heilt ár. Á sama tíma hafa þessir forgöngumenn "harðara launabaráttu" hvorki hrætt legg né lið til að ná fram betri kaupkjörum.

Það er augljóst að stjórn GSF kynokar sér við að senda uppsagnarbréfið þar sem slíkt myndi neyða hana til þó ekki væri nema að undirrita nýjan kjarasamning. Ef núverandi ástand fær að haldast enn um hríð, þ.e. aðeins kaupliðir kjarasamningsins lausir, þá fá hinir "hörðu launabaráttumenn" takifari - að því er þeir vona - til að hvíla á meltuinni og treysta á góðvild atvinnurekenda.

Hér þýðir ekki að viðhafa stóryrði, gerræði, svívirði, hneykslun o.s.frv., þótt freistandi séu. Það er best að góðmennin í stjórn GSF fái að hvíla ótruflaðir á meltuinni. Hitt er víst að þessu verður mótmælt.

Fréttaritari

Dagvistarrýmum þarf að fjölga

Ein helsta forsenda þess að konan öðlist jafnrétti á við karla er að hún verði virk í því sem er að gerast í þjóðfélaginu, verði þátttakandi í framleiðslunni, fari út á vinnumarkaðinn. Til þess að slíkt geti orðið, er nauðsynlegt fyrir þar konur sem eiga börn, að geta komið þeim fyrir á góðum stað yfir daginn, þar sem hugsað er um þau af þekkingu og umhyggju. Þess vegna berjast konur fyrir bættu ástandi dagvistarmála, fyrir fleiri og betri dagvistarplássum.

ÁSTANDIÐ Í REYKJAVÍK

Ástand dagvistarmála er slæmt. Lífum á nokkrar tölur frá Reykjavík sem segja meira en mörg orð. Í borginni voru 1. des. s.l. samtals 8502 börn á leikskóla- og dagheimilaaldri. Í borginni eru 896 dagheimilispláss á 14 dagheimilum, þ.e. fyrir 10,5% þessara barna. Auk þeirra eru 1810 leikskóla-pláss. Munurinn á dagheimilum og leikskólum er hins vegar sá að á dagheimilum dveljast börn daglangt, en á leikskólum aðeins hálfan daginn. Foreldrum sem vinna venjulegan f fullan vinnudag utan heimilis eru því engin not af leikskólum.

Þörfin fyrir úrbætur er því aðkallandi. Gera þarf áreiðanlega rannsókn um hana, þar sem m.a. verði kannað, hversu margar fjölskyldur óska þess að fá dagvistarrými fyrir börn sín, svo að foreldrarir báðir geti farið út á vinnumarkaðinn. Könnun af þessu

tagi var gerð í Vesturbænum á s.l. ári af Ibúasamtökum Vesturbajar og Dagvistarsamtökunum. Þar kom í ljós að mikið vantar á til að óskum foreldra sé fullnægt. Eitt hrikalegasta dæmið sýnir t.d. að 5% barna á aldrinum 1-2 ára áttu þá kost á dagheimilisplássum. En aðspurðir kváðust foreldrar 77% barna á þessum aldri óska eftir plássu fyrir þau! Líklegt er að óskirnar yrðu enn meiri, ef ástandið á vinnumarkaðinum væri þannig, að allar konur gætu fengið vinnu, ef þær vildu.

Skóladagheimili eru fyrir börn á aldrinum 6-12 ára. Algengt er að konur sem hafa haft börn sín á barnaheimilum, verða að hætta að vinna utan heimilis, þegar börnin komast á skólaaldur. Gegn þessu er skóladagheimilunum ætlað að sporna. En í borginni eru aðeins fjögur slík heimili með 132 plássum. Fjöldi barna á þessum aldri er hins vegar 9696, svo að þörfinni er ekki mætt nema um 1.4%. Og nú atla borgaryfirvöld að leggja eitt þessara skóladagheimila niður!

Þar giftar mæður sem vilja fara út á vinnumarkaðinn verða í flestum tilvikum að leita á náðir svonefndra dagmæðra. Þótt vafalaust séu margar dagmómmur ágatar, er hitt jafn víst að sú skipan er óeðlileg. Fæstar dagmómmur hafa þá möguleika til leikja og þroskandi starfa fyrir börnin, sem dagheimilin hafa. Og fæstar hafa þær nokkra sérmenntun.

SKORTUR Á FÓSTRUM

Fóstrur og fóstrunemar hafa margsinnis bent á að aðstaður á dagheimilum séu ekki nærri nógu góðar. Varðar þar mestu að faglært starfsfólk er allt of fátt. Þetta bitnar auðvitað á börnunum, sem fá af þessum sökum ekki eins mikið út úr dvöl sinni þar og hægt væri.

Vegna vinnuálagsins og sérlega slæmra launakjara hefur reyndin orðið sú að útlarðar fóstrur hafa yfirleitt mjög stuttan starfsaldur, - aðeins nokkur ár. Námsaðstaða til fóstrunáms hefur heldur ekki verið nógu góð.

HAGSMUNIR BARNA

Á dagheimilum læra börn margt jákvætt, s.s. umgengni við aðra, tilitssemi og eru í félagsskap jafnaldra sinna. Aðstaða á dagheimilum til leikja og þroskandi starfs er einnig yfirleitt betri en á flestum heimilum. Krafan um næg dagvistarrými fyrir öll börn snertir því beinlínis hagsmuni barnanna sjálfra. Það eru líka hagsmunir barna að bætt verði úr skortinum á sérclarðu starfsliði. Loks eru það hagsmunir barna að þau séu ekki látn dvelja of lengi á dagheimilum hvern dag. Börn verða ákaflega þreytt efir 7-8 tíma dvöl á stað, þar sem er sífellt líf og fjör. En vinnutími foreldra fest yfirleitt ekki sniðinn eftir þörfum barnsins.

BIÐLISTAR

Einstaðir foreldrar og námsfólk gengur fyrir um dagheimilispláss fyrir börn sín, og engir aðrir komast þar að. En jafnvel þessir þurfa að bíða í um það bil ár til að fá pláss. Á skrifstofu á vegum borgarinnar sem heitir Dagvistun barna og er á Fornhaga 8 í Reykjavík er skráð á biðlista. Á biðlista eru nú um 1300 börn, aðallega börn einstæðra foreldra og námsfólks, því að skrifstofan segir giftum foreldrum, að þeim sé þýðingarlaust að skrá börn sín, því að þau fá hvort eð er engin pláss. En fari foreldrar eftir þessu, felur þau þörfina, og borgaryfirvöld geta flaggað færri umsóknum og styttri biðlistum. Verkalyðsblaðið hvetur því alla foreldra sem telja sig hafa þörf fyrir dagheimilispláss fyrir börn sín að láta skrá sig á þessari skrifstofu.

HVAÐ ER TIL ÓRBÓTA ?

Dagvistarmál eru brynt hagsmunamál vinnandi fólks. Barnaár SP er tilvalið tækifæri til að hefja árangursríka baráttu fyrir fleiri og betri dagvistarplássum. Í þeirri baráttu berður að reyna að fylkja sem flestum undir sameiginlegar kröfur. Framtak 8.mars-hreyfingarinnar um frumkvæði að slíku breiðu samstarfi er lofsvert.

Nafnlaus uppákoma á Grenásdeild

Meðfylgjandi mynd af Nafnlausu sönghópnum var tekin á Endurhæfingardeild Borgarspítalans á Grenási á dögunum, þegar Hópurinn mætti á staðinn og tók lagið fyrir sjúklunga og starfsfólk. Sá Nafnlausu fékk frábærar viðtökur áheyrenda, og hélt uppi söng og hljóðfærslætti í meira en klukkutíma. Höfðu sumir áheyrendur á orði að kyrrsetja söngfólkið á staðnum til frambúðar!

Þá hefur blaðið fregnað að þeir nafnleysingar hafi nýlega troðið upp í Landssmiðjunni, og einhverjir munu hafa

leitað til þeirra um að koma fram á árshátíðum og fleiri samkomum.

Athygli vekur, að Nafnlausu sönghópurinn býður nú upp á fjölbreyttara efnisval

en áður, m.a. nokkur léttþoppuð lög við skemmtilega nýja texta. Ekki síst þau féllu

vel í kramið á Grenásdeildinni.

Þess má geta að lokum, að nokkrar mannabreytingar hafa átt sér stað í sönghópnum frá því að Verkalyðsblaðið kynnti hann í viðtali (23. tbl. 1978). Fanney söngkona er farin af landi brott (þ.e. burt af meginlandinu) sem stundarsakir og dvelst nú í Vestmannaeyjum. Ekki dugði minna en tveir menn í hennar skarð. Í hópinu komu Þórkatla, sem syngur og lemur pínlítið trommur, og Stefán gítaristi.

Svo má minna á, að þeir sem eiga eitthvað vantalað við Nafnlausu sönghópin (einkum ef vantar góða skemmtikrafta) geta hringt í Kristján Inga í 22876.

Eða eins og einhver orðaði það: Bara hringja, og svo kemur það!

Kappræðufundur með Rauðsokkum: Ágreiningur um grundvallaratriði

Fjórdi kappræðufundur EIK (m-l) var haldinn 15. febrúar sl. Andmælendur samtakanna þar voru Rauðsokkahreyingin og umræðuefnið var "Hvernig skal byggja baráttu-hreyfingu kvenna?" Fundargestir voru 130-140 manns. Umræður voru fjórugar og var hart deilt. Flestir ræddu málin málefnalega, en þó bar á slagorðaglamri og nðí á hendur EIK(m-l) frá einstaka persónum.

Það merkilegasta sem út úr þessum fundi kom, var að þar opinberaðist greinilega, að ágreiningur EIK(m-l) við Rauðsokkahreyinguna nýst um algjör grundvallaratriði kvennaráttunnar. Þau eru einkum þrjú:

I fyrsta lagi er deilt um upphaf kvennakúgunar. Forsprakkar Rauðsokka telja kúgun kvenna hefjast með verkaskiptingu karls og konu, en kommúnistar halda því fram, að verkaskipting skipti hér engu máli. Upphafs kvennakúgunar sé að leita í uppkomu einkaeignar og stéttaskiptingar af þeim sökum.

I öðru lagi er deilt um grundvöll kvennakúgunar í dag. Rauðsokkar telja að kjarnafjölskyldan sé rót allrar kúgunar borgaralegs samfélags á konum. Kommúnistar telja hins vegar að fjölskylduformið sé aðeins ein af birtingarmyndum þess sem skapar alla kvennakúgun og stéttaskiptingu, nefnilega arðrör borgara á verkafjösstétt.

I þriðja lagi vilja Rauðs-

Þétt setinn Svarfaðardalur – færri komust að en vildu!

sokkar eldki taka afstöðu gegn heimsvaldastefnunni. Kommúnistar líta hins vegar á heimsvaldastefnuna og baráttuna gegn henni sem sjálfsagðan lið kvennaráttu, þar sem heimsvaldastefnan sé óvinur allrar alþýðu heims, einnig kvenna, og því beri kvenna-hreyfingum að taka einarða afstöðu gegn henni.

EIK(m-l) munu halda áfram umræðum við Rauðsokkahreyinguna og aðra áhugamenn um kvennaráttu, og leggja megináherslu á að beina umræðunni inn á ofangreind þrjú atriði, sem öll varða grundvallarmarkmið og baráttuleiðir kvennaráttunnar.

A fundinum voru samþykktar tvær ályktanir samhljóða. Sú fyrri var um mótmæli gegn niðurskurði á félagslegri aðstöð í Reykjavík. Sú síðari var mótmæli gegn fjársvelti Kennaraháskóla Íslands og gegn áformum um lokun Áfinga- og tilraunaskóla Kennaraháskólans.

Fimmti kappræðufundur EIK (m-l) verður um utanríkisstefnu Kína. Andmælendur eru frá Fylkingunni. Sá fundur verður haldinn þann 15. mars n.k. að Hótel Esju og hefst kl. 20.00. Aukakappræðufundir

ur vegna sérstakra óska "Kommúnistaflokks Íslands" um ágreining EIK(m-l) og "flokksins" verður haldinn að Hótel Esju laugardaginn 25. febr. og hefst kl. 14.00.

Menning og listir Stöðnun eða gróska

Hér hefst fastur dalkur í blaðinu um þátt sem mörgum hefur þótt verða útundan, menningu og listir. Verður reynt að halda honum í hverju blaði. Í þennan dalk munu rita ýmsir einstaklingar innan og utan EIK(m-l), sem leitað er til af blaðinu. Verður reynt að láta hinar ýmsu greinar lista og menningar skiptast á. Þær skoðanir sem settar verða fram í dalkum þessum eru skoðanir greinahöfunda, og allar umræður um það sem þeir setja fram eru vel þegar í blaðinu. Höfundar þessara skrifa munu ýmist skrifa undir dulnefnum eða fullu nafni, eftir því sem þeir sjálfir vilja.

– Ritnefnd.

Undanfarið hafa mörg orð verið látn falla um grósku í íslenskrí skáldsagnagerð. Tilefnið er það að fleiri nýjar bækur eftir unga höfundum komu út fyrir síðustu júl en þekkt hefur um langt árabíll. Auk magnsins er það einnig talið bera vott um jákvæða þróun að ungu höfundarnir fjallir meira um félagsleg vandamál en eldri höfundar hafi tíðkað. Ekki skal því neitað að það er áhuguefni, að verk margra þessara nýju höfunda hafa vakið umræðu og athygli meðal almennings. Að því leyti hafa höfundar eins og Vesteinn Ljótvíksson, Pétur Gunnarsson, Guðlaugur Arason, Ólafur Gunnarsson, Ólafur Haukur Símonarson o.fl. unnið þátt verk. Og vissulega ber að fagna viðleitni til að semja félagslega framsæknar bókmenntir. En ekki er allt gull sem glóir, segir í málshettinum. Því miður uppfylla fast þessara verka ungu höfundanna þær lágmarkskröfur sem gera verður til skáldsagnagerðar á 8. áratug 20. aldar.

Það er auðvitað ekki félagslegur áhugi nýju höfundanna sem dregur úr hrifningunni á "gróskunni". En þegar höfundur skrifar skáldsögu með félagslegt markmið í huga, verður að gera þá kröfu að hann hafi annað og meira fram að fara en tuggur úr dagblaðum eða

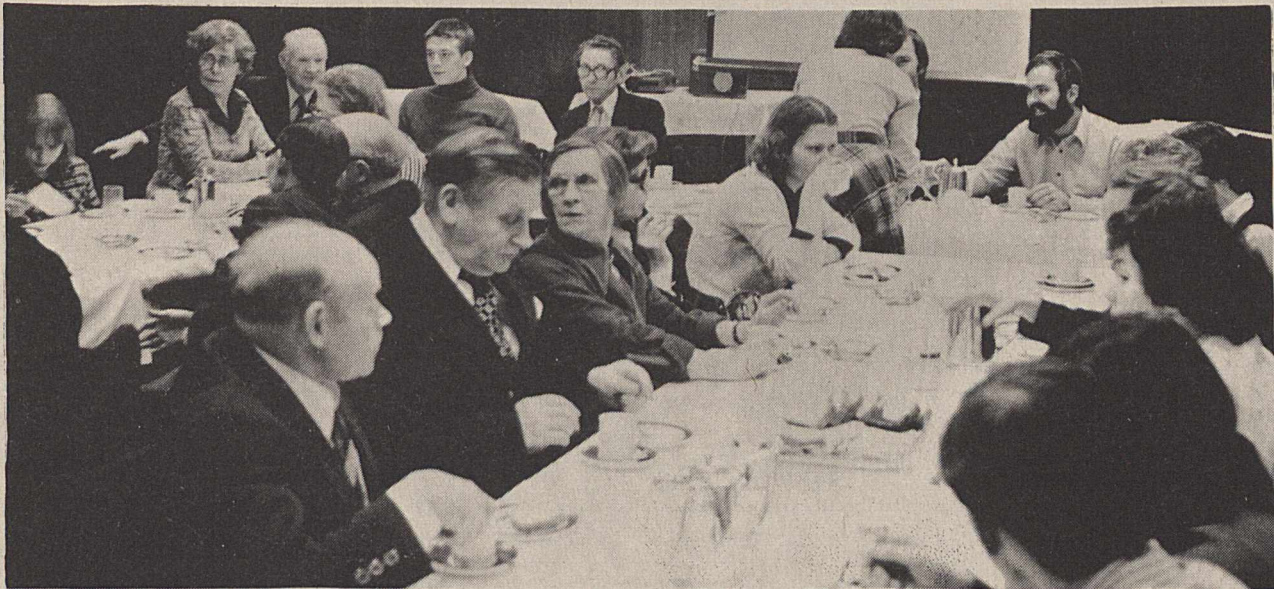
skáldlega útleggingu pólitískra leiðara. Milli listrans bókmenntaverks og pólitískrar greinargerðar er stórt bil þótt ýmsir geri sér það ekki allajafan ljóst. Ég held að sumir "nýju höfundanna" hafi ekki gert sér þennan greinarann fullljósan og af því m.a. stafi flatneskja bóka þeirra. Er skriftið að þeir skuli ekki hafa reynt að læra af skáldum eins og Guðbergi, Svövu og Jakobínu sem flettað hafa með ágætum saman mikla list og félagslega ádeili. Orsakar þess hve flatneskjulegar og hráar bækur flestir "nýju höfundanna" skrifa, er ekki endilega ástafi flatneskja bóka þeirra (þótt hann eigi vafalaust einhverja sjá hók sumum). Ég held að hennar sé frekar að leita í aðferðum þeirra og tækni. Það kann ekki góðri lukku að stýra að taka sér til fyrirmyndar form og frásagnartækni bókmenntastefnu sem löngu er gengin sér til húðar. Þar á eftir við "raunsæisformið" sem Balzac gerði frægt í Frakklandi og Gunnar Gunnarsson hafi á landi. Raunsæisbókmenntasköpun er vissulega nauðsyn í samtímanum. En það er ekkert raunsæi að vekja upp bókmenntaform sem á við tíma sem löngu er liðinn. Samfélagið breytist og bókmenntirnar með. Þeir höfundar sem ekki vilja skilja

Íslensk vináttusendinefnd í Kína: Fór á slóðir Pekingmannsins – og sat veislu með Hua formanni!

Kínversk-ísl. menningarfélagið (KIM) hélt félagsfund 14. febrúar, þar sem aðalefnið var frásögn Sigurðar Þórarinssonar, jarðfræðings, af ferð hans og fleiri til Kína s.l. haust. Sigurður var í 10 manna vináttusendinefnd frá KIM sem ferðaðist vítt og breitt um landið. Ferðalangarnir voru meira að segja svo heppnir að lenda í mikilli veislu sem sjálfur Hua Guofeng, formaður Kommúnistaflokks Kína, hélt 5000 gestum í Peking að kvöldi 30. sept. í tilefni af þjóðhátíðardegi Kína 1. október.

Sigurður Þórarinsson flutti ferðalýsingu í máli og myndum. Hann sýndi ágætars litaskuggamyndir sem hann tók í ferðinni og skýrði það sem fyrir augu þar og miklu fleira. Greip hann óspart til sérþekkingar sinnar, jarðfræðinnar, í frásögunum sínum og af máli hans var hægt að fullvissa sig um að jarðfræðilegar undirstöður þessa víðlenda og mikla sósíalískra ríkis eru jafn traustar og innviðir þjóðskipulagsins sjálfs!

Sérstaklega var gaman að sjá og heyra um stað sem heitir CHOUKOUTIEN, eða Drekaþéinnahöf. Þangað var farið að ósk Sigurðar sjálfs, en þar hafa fundist einna merkustu fornminjar í Kína og þó víðar væri leitað. Nefnilega leifar kínverska frummannsins sem kenndur er við Peking. Sænskur vísindamaður, Johan Gunnar Anderson, átti þátt í að finna fornminjarnar, en árið 1921 var hafinn skipulagður uppröftur á staðnum. Pekingmaðurinn umtalaði er sagður hafa

Hluti fundarmanna sem hlýddu á frásögn Sigurðar Þórarinssonar. Sigurður sést fyrir miðri mynd (með gleraugu).

vappað um sléttur Kína, hálfri miljón ára áður en sósíalísminn gerði þar að

gjöfulli matarkistu fyrir kínversku þjóðina. Sigurður Þórarinsson

bað líka um að fá að heim-sækja jarðskjálftarannsóknarstöð í Peking, þar sem vinna um 400 manns við rannsóknir og störf í tengslum við þær. Jarðskjálftar hafa valdið Kínverjum miklum búisifjum gegnum aldirnar og þar hafa orðið einna mann-skæstu náttúruhamfarir sögunnar. Jarðskjálftarannsóknir eru því ofar-

jarðskjálfta. Rottur-dúfur, fiskar og fleiri dýrategundir eru rann-sakaðar. Vitað er með vissu, að Kínverjar hafa bjargað fjölmörgum mannlífum með því að fara eftir eðlislægri spádómsgáfu dýranna, og þeir reyna enn að auka þekkingu sína á þessu sviði.

Fleiri fundir væntanlegir

Fundurinn með Sigurði Þórarinssyni var sá fyrsti af þremur fundum sem KIM hyggst halda um Kína. Sá næsti er 27. febrúar, en þá mun annar Kínafari, Páll Ásgeirsson, barnageðleknir segja frá kynnum sínum af heilbrigðismálum í Kína.

13. mars er þriðji fundurinn. Efni hans er ekki ákveðið, en forráðamenn KIM vilja gjarnan leita eftir uppástungum um fundarefni (samanber leiðsögn Maðs formanns, um að leita-til fjöldans um réttar hugmyndir!).

Að lokum er rétt að hvetja áhugasólk um Kína og kínversk málefni að láta það eftir sér að ganga til liðs við KIM. Hægt er að skrifa í pósthólf 843, en einnig má hafa samband við formann félagsins í síma 12943 (Árnpór Helgason).

frádráttarpunkta fyrir jarðskjálftahættu.

Að mörgu leyti segir skýrslan ekkert nýtt. Athyglisverðast er að hún hefur ekki verið gerð opinber til fjölmjóla. Svo virðist sem iðnaðarráðherra "vinstri" stjórnarinnar ráði þar einhverju. Og til hvers var þessi skýrsla gerð? Varla til að segja til um íslenska stóriðju, heldur það sem næst liggur fyrir: Aukna starfsemi erlendrar auðhringa.

Það samræmist illa málefna-samningi ríkisstjórnarinnar, að þukrast með skýrsluna. Kommúnistar eru andvígir erlendum auðhringum. Við spyrjum Hjörleif Guttormsson: Af hverju var skýrslan ekki opinberuð og hvaða not mun iðnaðarráðuneytið hafa af henni?

Undarleg stóriðjuathugun

Verkalýðsblaðinu barst fyrir skömmu bæklingur Orkustofnunar sem heitir: "Íðju-svæði, frumathuganir á staðarvali til iðnreksturs – áfangaskýrsla."

Höfundarnir eru Emil Óason og Sigríður Hauksdóttir. Útgáfumánuður er október 1978. Skýrsla þessi er gerð að tilhlutan iðnaðarráðherra Gunnars Thoroddsen, skv. erindisbréfi frá 3. mars 1976, en gerð hennar hófst í ágúst 1977. Markmiðin eru rannsókn á skilyrðum stóriðju með

hljóðsón af hagrænum- og svo umhverfis- og félagsaðstöðum á völdum stöðum. Í skýrslunni eru birtar m.a. niðurstöður rannsókna á fúðadreifingu,

skiptingu mannafla í atvinnugreinir og spád um mannfjölda til ársins 2000. Síðan koma niðurstöður þar sem stöðunum eru gefnar einkunnir fyrir m.a. hafnarskilyrði, fólksfjölda, samgöngur, jarðefni til iðnaðar o.fl., en frádráttarlíðir eru jarðskjálftahætta og mengunarhætta.

Svæðin sem lenda í 1. flokki og eru talin "álitlegust stóðijusvæði" eru: Reykjavíkursvæðið, Keflavík – Suðurnes, Akureyrar- og Akranessvæði.

Reykjavík fær aðeins einn frádráttarpunkt (mengunarhætta) en Akureyri 3, sem þýðir "mjög viðkvæmt svæði". Keflavík fær hinsvegar 2

Samtíningur

LAUSLEGUR.... útreikningur sýnir að nemendur menntaskóla þurfa að vinna 45-50 vinnustundir á viku. Eru þá taldar kennslustundir, ferðir í skóla og heim og heimavinnu. Reiknað er með fullkominni heimavinnu í öllum greinum.

Hvað segja menntamálaráðherra, Ragnar Arnalds og heilbrigðisráðherra, Magnús S. Magnússon við þessu?

KRAFA FYLKINGARINNAR.... nú er sú að "Verkalýðsflokkarnir" dragi sig úr ríkisstjórn. Fylkingunni finnst þeir stunda samvinnu við atvinnurekendavaldið. Og hvað svo?

Já, svo eiga þessir sömu menn og nótur þeirra að fara að "skipuleggja sókn

verkalýðsins" – segir upplausnarliðið á Laugavegi 53A. Menn eru sem sagt stéttasamvinnumenn í ríkisstjórn, en ekki inni á kontór-hjá ASÍ eða BSRB eða að Grettisgötu 3.

GUNNAR EYÞÓRSSON fréttamaður útvarps, er þekktur fyrir yfirbörðslegar og grunnfærnar hugleiðingar í fréttatalkum hljóðvarpsins.

Um daginn sagði hann frá umbótum í samskiptum kynjanna í Kína. Dvaldi Gunnar einna mest við brjóstahöld, sem hann sagði að væru nú leyfð í Kína. Og við Kínavínir höldum að það væri svo dónalegt að ganga án brjóstahalda! Nema þá konur í Kína hafi kannski varið

brjóst sín að hatti sagnar-kvenna meðan strangleikatíma-bilið leið.

Samtíningur leggur til að Gunnar fái fræðistyrk til að dvelja í Kína í 2-3 áratugi, til að rannsaka sögu kínverskra brjóstahalda og skrifa ritgerðina: "Tengsl brjóstahaldaprúnar og þjóðfélagsþróunar í Kína".

HJÖRLEIFUR

..... iðnaðarráðherra sagði í þettinum "Bein lína" að hann væri á móti erlendri stóriðju. Fínt, Hjörleifur! En nú er verið að undirbúa vikuvinnslu á vegum þýskra auðhringa (að 43%) á Mýrdals-sandi. Etlar ríkisstjórnin (sem þykist stjórna auðvaldinu í þágu verkalýðs!) að heimila vinnsluna?

Unglingarnir

framhald af baksíðu

MELANLEGUR ÁRANGUR? Margir spyrja jafn svo, hvort Útdeildin hafi sýnt melanlegan árangur í starfi, sem réttlætti áframhaldandi reksturs hennar. Þessi spurn-

Sveinn Karlsson.

Réttarráðgjöfin:

Mikil þörf fyrir lögfræðiaðstoð

Miðvikudaginn 7. feb. sl. höfu nokkrir ungir lögfræðingar endurgjaldslaus lögfræðiaðstoð við almenning. Er fyrst um sinn – eða til 30. maí n.k. – ætlunin að hafa opna símaþjónustu eitt kvöld í viku, frá kl. 19.30 til 22.00 á miðvikudagskvöldum. Einnig hugsa þeir sér að veita viðtöl eftir samkomulagi og skriflega ráðgjöf þar sem við á. Hér er ekki um það að ræða að þeir taki á sér málflutning o.þ.h., heldur

verður starfsemin bundin við að gera einstaklingum ljósa réttarstöðu sína og vísa þeim til réttra aðila um úrlausnir.

Verkalýðsblaðið hafði samband við einn þeirra lögfræðinga, sem að þessu standa, eftir að þeir höfðu haft opna símaþjónustu einu sinni. Sagði hann okkur, að það hefði strax komið í ljós, að mikil þörf væri fyrir þessa starfsemi. Síminn hefði ekki stansað fyrsta

kvöldið, og alls hefðu 17 manns náð sambandi við þá og fengið ráðleggingar. Vafalaust hefðu enn fleiri reynt að hringja, en ekki náð sambandi. Þau vanda-mál sem fólk hefði verið með, hefðu verið mjög praktísk lögfræðileg vandamál, líklega vandamál sem væru mjög algeng.

Lögfræðingurinn sagði okkur einnig að þetta væri aðeins tilraunastarfsemi um sinn. Kæmi í ljós að þörfin fyrir slíka starfsemi væri mikil, yrði reynt að fá fleiri lögfræðinga með í starfseminu og útvíkka hana á einhvern hátt. Verkalýðsblaðið fagnar þessu ágæta framtaki lögfræðinganna. Vafalaust á það eftir að verða mörgu verkafólki og öðru alþýðufólki til aðstoðar. Við hvetjum sem flesta til að notfara sér þessa þjónustu.

Réttarráðgjöfin:

Endurgjaldslaus lögfræðiaðstoð fyrir almenning

Öll miðvikudagskvöld kl. 19.30–22.00. Sími 27609

Lönd vilja sjálfstæði - þjóðir vilja frelsi - alþýðan vill byltingu

Bretland: Nasistar í sókn

Verður þetta því að teljast sigur fyrir breskt verkafólks.

HATURSÁRÓÐUR Í FJÖLMIDLUM.

Mikill hatursáróður hefur verið rekin gegn verkfalls- mönnum í sjónvarpi, útvarpi, dagblöðum og öðrum fjölmiðlum. Virðist svo sem þessi áróður eigi nokkurn hljómgrunn og vegur þar þyngst að verkafólks- hreyfingin á sér ekkert nógu sterkt málagn sem kemur henni að gagni í baráttunni. Þá er aðeins helmingur verkafólks skipulagður í fagfélög.

Eftir að opinberir starfs-

menn hófu verkfall sitt hefur þjónusta sjúkrahúsa minnkað um allan helming. Um 1300 skólar og fleiri félagslegar þjónustustofnanir hafa lokast. Þetta hefur eðlilega valdið almenningi miklum óþægindum, og hafa stjórnvöld nýtt sér það til að vekja upp andstöðu gegn verkfallsmönnum.

NASISTARNIR HAGNAST Á ÁSTANDINU

Breska nasistaflokknum, National Front, hefur aukist fylgi, og víða er hann orðinn þriðji stærsti flokkurinn. Áróður nasistanna um það, að

allur vandi bresks efnahags- lífs eigi rætur sínar að rekja til innflytjenda frá þriðja heiminum, hefur náð eyrum æ fleiri og er haldið á lofti af bresku stórauðvaldi. Fylgi sitt sækir flokkurinn fyrst og fremst til íhalds- flokksins en einnig til óánægðra kjósenda Verkamanna- flokksins.

And-nasíska hreyfingin Anti Nazi League hefur það sem sitt höfuðverkefni að berjast gegn National Front og afhjúpa nasískt eðli hans. Talsmenn hreyfingarinnar telja árangur baráttunnar umtalsverðan. Í hreyfingunni eru nú u.þ.b. 50 þús. félagar, sem starfa í 300 hópum dreifð- um um allt landið. En hætta af nasistaflokknum eykst enn, og pólitísk þróun á Bretlandi er uggvænleg.

Sovétríkin girnast Grænland

Sovétríkin hafa mikinn áhuga á að ná ítökum í Grænlandi. Þau hyggjast gera Grænlandinu tilboð um umfangsmiklar fjárfest- ingar á Grænlandi á formi sameiginlegra sovísk- grænlenkskra fiskveiða. Þetta kom fram í viðtali fréttaritara danska dag- blaðsins Land og folk (málagn danska Moskvu- kommúnistaflokksins) við sovíska sjávarútvegs- málaraðherrann, Alexander Isjkov, skömmu eftir sam- þykkt heimstjórnarlaganna fyrir Grænland í danska þjóðþinginu. Sjávarútvegs- málaraðherrann sagðist hafa hug á að heimsækja Danmörku í vor og nota þá tækifærið til að reifa þessar hugmyndir.

Í viðtalinu kom fram að hér væri um mjög víðtækt samstarf með Grænlandi að ræða á sviði fiskveiða. Það myndi fara þannig fram að stofnað verði sameigin- legt sovískt-grænlenst fyrirtæki, sem muni stunda fiskveiðar í stórum stíl! Ráðherrann sagði að Sovét- ríkin væru reiðubúin að ganga mjög langt í þessu samstarfi, og benti á að þeir hafi yfir að ráða mjög fullkomnum fiski- skipum, sem Grænlandingar hafi ekki, en Grænlandingar hafi vinnuaflið. Fiskurinn verði allur unnin í full- komnum fiskiojuverum á Grænlandi og Sovétmenn geti boðið grænlenkskum sjómön- num og landverkafólki upp á menntun í einhverjum af stóru fiskvinnsluskólum sínum. Spurninguna um sölu framleiðslunnar munu Sovétríkin leysa mjög auðveldlega - Sovétríkin sjálf eru jú gífurlega stór markaður!

En hvað skyldi liggja á bak við þetta "gylliboð" til Grænlandinga? eru Sovétríkin að sýna góð- mennsku sína og umhyggju fyrir smáþjóðum? Eða er tilgangur þeirra að tryggja heimsvaldagsmunni sína? Seinni tilgátan er öllu meira í ætt við raunveru- leikann en sú fyrri.

Það má segja að tilgang- ur Sovétríkjanna sé tví- þættur. Í fyrsta lagi sá, að viðhalda rányrkju sinni á grænlenkskum fiskimiðum og auka efnahagslegan ágóða sinn með arðráni á græn- lenkskum verkafólki.

Í öðru lagi er tilgangur- inn sá, að koma ár sinni fyrir borð á áhrifasvæði Bandaríkjanna og NATO. Grænland liggur á hernaðar- lega mikilvægu svæði milli risaveldanna tveggja, og þar eru nokkrar NATO-her- stöðvar - ekki að ástæðu- lausu.

Af ofangreindu sést, að baráttu Grænlandinga fyrir sjálfstæði er ekki aðeins ógnað af danski og banda- rískri heimsvaldastefnu. Sovétríkin hafa einnig sýnt "áhuga" á Grænlandi.

Kína - Bandaríkin

Stjórnmalatengsl sósíalísks ríkis

Mikið hefur verið fjallað um stjórnmalatengsl Kína og Bandaríkjanna og ferð Dengs Xiaopings (Teng Hsiaoping) til Bandaríkjanna í íslensk- um fjölmiðlum. Kennir þar margra grasa. Enda þótt ástæða sé til, þá verður

ekki hægt að tína til allt það sem rangfært er og jafn- vel logið um í þessu efni, til þess höfum við of lítið pláss hér í blaðinu. Við verðum því að stikla á einstaka meiriháttar atrið- um.

Taiwan sem óaðskiljanlegan hluta Kína.

Hafa Bandaríkin breyst?

Bandaríkin hafa breyst á undanförunum árum. Sá sem ekki tekur eftir nær óslitnu undanhaldi bandarísku heims- valdastefnunnar s.l. 10 ár eða svo, hefur ekki augun á raunveruleikanum. Nægir að minna á ósigurinn í Indókinu og nú síðast er bandarísku heimsvalda- stefnunni varpað burt frá Iran. Bandaríkin eru samt annað af langstærstu veldum heims. Þau eru risaveldi og hættulegur óvinur alþýðu um allan heim. Þetta var afstaða Kína til Bandaríkjanna og þessi afstaða hefur í engu breyst.

Hefur Kína breyst?

Margur fréttamaðurinn gamnar sér við að semja fréttaskýringar þar sem innihaldið er "stefnubreyt- ing Kínverja". Þessi stefnu breyting reynist svo ekki vera önnur en sú að hamrað er fastar á grundvallar- stefnunni. Það er svo alveg rétt að í Kína á sér stað mikil stefnu- leiðrétting. Eftir sigurinn yfir "fjór- menningaklíkunni" andsófi- alísku hófst mikil herferð til að leiðrétta það sem rangt hafði verið gert á meðan þeir léku lausum hala. Í kjölfar sigurs yfir and-Kína afstöðu Banda- ríkjanna fylgir að sjálf- sögðu mikil alþjóðleg sókn, þar sem sá sigur gefur beinlínis tilefni til þess og Kínverjar þurfa hennar verulega með. Þannig tengist saman uppbygging sósíalísks efnahags heima- fyrir og aukin alþjóðleg tengsl. Kínverjar

Bandarísk menntaskólastúlka fagnar heimsókn kínverskrar menntaskólastúlku (Mynd: Beijing Review)

hafa alls ekkert á móti því að nota alþjóðlega tækni- og verkkunnáttu í baráttu sinni við að breyta efnahag og framleiðslu Kína í nútímalegt horf. Þvert á móti þá sækjast þeir eftir því. Þessi stefna Kínverja er alls ekki ný. Mao Zedong hvatti oftlega til þess að alþjóðleg tækni og vísindi yrðu nýtt meira í uppbyggingu sósíal- ismans.

Stjórnmalaleg tengsl - hvað er það?

Stjórnmalaleg tengsl Kína og annarra ríkja hafa alls ekkert með afstöðu til stjórnkerfis viðkomandi ríkis að gera. Kína stofnar til stjórnmalatengsla við allar ríkisstjórnir sem raunverulega hafa völd í viðkomandi landi, nema ólöglegar stjórnir eins og í Suður-Afríku og lepp-

stjórnir sem settar eru til valda af erlendum árársaðilum, eins og t.d. leppstjórnin í Kam- pútseu, sem sett var á laggirnar af Víetnam og Sovétríkjunum.

Þessi stefna Kínverja er í sama anda og utan- ríkisstefna fyrsta sósíal- íska ríkisins, Sovétríkj- anna sem undir forystu Stalíns tóku upp stjórn- malatengsl við heims- valdaríki svo sem Frakk- land og Bandaríkin. Það táknaði þá alldeilis ekki, fremur en nú, að Stalín væri sáttur við arðránið á alþýðunni í auðvaldslöndunum.

Í dag eru Sovétríkin hins vegar orðin heimsvalda- sinnað risaveldi. Stjórn- malatengsl Kína við Sovét- ríkin koma ekki í veg fyrir að Kína gagnrýni árárs- stefnu og stríðsundirbún- ing þeirra.

Sérhver sigur krefst baráttu

Eftir að Alþýðulýðveldið Kína ver sett á stofn árið 1949 hófst hörð baráttu fyrir alþjóðlegri viður- kenningu. Heimsvaldaríkin með Bandaríkin í broddi fylkingar viðurkenndu ekki "Rauða-Kína", en litu á þjóðsvikarastjórnina á Taiwan sem einu löglegu stjórnina í Kína. Það átti að kafa sósíalismann í fæð- ingu með einangrun. Það er því rangt að Kína hafi einangrað sig frá þátttöku á alþjóðlegum vettvangi. Kína barðist gegn þeirri einangrun sem heimsvalda- ríkin reyndu að skapa. Það er einmitt þessi bar- áttu sem hefur leitt til þess að Kína hefur nú stjórnmalaleg tengsl við um 120 ríki. Það að tekin eru nú upp stjórnmalaleg tengsl við Bandaríkin ták- nar aðeins sigur yfir höfuð- þau þess liðs sem átlaði sér að einangra Kína.

Hver gaf eftir?

Frá upphafi hefur Kína sósíalismans stýrt utan- ríkisstefnu sinni í sam- ræmi við grundvallarreglur marx-lenínismans. Þessar reglur voru síðar (1954) settar fram í fimm liðum, sem segja að ríkin skulu virða landamerki hver annars lifa í vináttu og miða sam- skifti sín við gagnkvæman hag. Þessu hafa Kínverjar ekki breytt. Gagnvart Banda- ríkjunum settu Kínverjar fram ákveðnar kröfur sem Bandaríkin urðu að ganga að áður en af stjórnmalá- tengslum yrði. Þessar kröfur snertu samskipti Bandaríkjanna og Taiwan. Bandaríkin féllast á allar kröfurnar, slitu öllum meiriháttartengslum sínum við Taiwan og viðurkenndu

Horn í síðu

Nú hefur göngu sína í VERKALÝÐSBLAÐINU menningaraukandi þáttur, sem kannske fellur lesendum í geð. Ekki svo að skilja að þeir séu svo geðillir dags daglega. Það vantar bara sultuna on á maðisma vörn.

Það er meiningin að horn þetta í síðu beri á borð fyrir lesendur nýjar tækifarisvísur eftir þá sjálfa og fleiri. Hér er því á ferðinni merk nýjung í íslenskri blaðamennsku. Hingað til hafa vísnaðálkar blaðanna mestmegnis helgað sig gömlum húsgöngum og þvumlíku.

Framhald hornsins ræðst að sjálfsögðu af undirtektum (og andríki umsjónarmanns). Honum (þættinum en ekki umsjónarmanninum) verður aðeins haldið ferskum ef almenn þátttaka verður. Bæði frumsamdar vísur og vísur sem lesendur hafa heyrt mæltar af munni fram eru vel þegnar. Og hafið nú brodd í þeim!

Um daginn komu líftryggingarsalar stormandi inn á vinnustað í Reykjavík. Ekki fer sögum af sölumennsku þeirra, en í síðdegiskaffinu ræddu menn mikið um hagnaðarvonir þær sem líftryggingu eru samfara. Þá varð einum að orði:

Á líftryggingu lifa má, lán í bönkum menn þá slá. og að lokum fúlgur fá, ef frúin skyldi drepa þá.

Einn Kínaspekúlant var ekki ánægður með þróunina í þvísa landi.

Nú hefur klám og klúrinn dans kenningum Maós grandað! og kommúnisma Kínalands í kókflöskur verið blandað.

Kunningi spekulantsins, tryggur og trúr sínum maðisma, fannst hér kastað grjóti úr bankahöll:

Við þessum syndum ekki er amast hér á landi. Dansffílin þau dufla hér og drekka kók í blandi.

Annar sérfræðingur í kínverskum efnum var illur út í vinfengi Kana og Kínverja, nú hefði Deng Xiaoping (eins og hann ku nú kallast) kastað hugsjóninni fyrir róða:

Nú hefur Teng hinn tannlausit treyst sin bönd við Karter. Kannske það sé klókindi en kommúnismi vart er.

Umsjónarmaður er einnig dyggur maðisti og vill því benda þessum sérfræðingi á:

Kommúnisma kannske hann með klækjum stundað hefur. Oft sá brúkar andskotann sem undan honum grefur.

Í guðanna bænnum sendið nú eitthvað betra í hornið! Hornklofi.

Lesendabréf

Söguskoðun

Nýlega bárust mér í hendur tveir bæklingar útgefnir af "Fylkingarfélögum í Háskóla Íslands".

Annar fjallar um stofnun Sósíalaistaflokksins, hinn um "Þjóðfylkingarstefnu" þess flokks. Það kom á óvart hversu efnisrýrir og heimildarlitlir þessir bæklingar eru því ætla mætti að trottar og sérlega sögularðir slíkir, hefðu úr nægu að móða um þetta tímabil "hægri stalínisma" (eins og það heitir á þeirra mállýsku).

En þá vaknar spurningin: Hversu lengi má það bíða að sögufróðir kommúnistar taki að athuga af krafti sögu Íslands á þessari öld? Það má ekki líðast til lengdar að trotsklistar og aðrir hentistefnu sósíalistar fái einir að túlka sögu stéttabaráttunnar. Eitt af stóru atriðum sem ákvarða hvort baráttan verður framgangsríka eða ekki er einmitt það hvort dregin hafi verið rétt ályktun af sögunni.

Því skora ég á "Eikara" og stuðningsmenn sem hafa þekkingu á sögunni að hefjast handa um slíka úttekt. Væntanlega getur Október forlagið haft frumkvæði að útgáfu bæklinga um þessi mál. Það fer hver að verða síðastur að ná fróðleik úr þeim sem tóku þátt í starfi KFÍ svo dæmi séu nefnd, því ofangreindir trottabæklingar sýna það að minnsta kosti að það er þunnur fróðleikur sem fæst með því að fletta gömlum blöðum eingöngu.

Orð í belg

Nokkrar umræður hafa átt sér stað í Verkalýðsblaðinu um það, hvernig beri að skipuleggja baráttuna gegn stéttasamvinnuförystunni. Það er vel, vegna þess að allt of hægt hefur gengið að koma einhverju af stað sem heitir, til að berjast gegn svikum þessara háu herra, sem kalla sig verkalýðsforystu.

Að mínu mati, er grundvallaratriði málsins þetta: Meðan við erum á því stiginu, að áróðurs- og upplýsingastarf gegn stéttasamvinnunni er mikilvægast, þá hlýtur og verður meginþungi starfsins að vera á vinnustöðunum. Þar er jú fólkið fyrst og fremst að finna. Starf í flestum stéttarfélögum er lítið, en vissulega ber baráttusinnunum að nota tækifæri, sem gefast til áróðurs- og upplýsingamiðlunar í stéttarfélögunum. Hversu mikið það starf verður fer eftir virkni stéttarfélagsins.

Svipað er að segja um beina baráttu. Núna er mikilvægara að efla hana á vinnustöðunum, hreinlega vegna þess, að það er árangursríkara að vinna þar. Orsökina er einfaldlega sú, að þar eru tök stéttasamvinnunnar minni.

Eftir því sem starfið eflist og baráttustefnan kynnt á fleiri vinnustöðum, þá er einnig nauðsynlegt, að efla starfið í stéttarfélaginu. Sérstaklega þarf að hvetja fólk til virkrar þátttöku í störfum þeirra.

Ég er í öllum aðalatriðum sammála því sem verkalýðsmálafulltrúi ykkar setti fram í 23.tbl. '78. Eftir því sem ég kemst næst hefur stefna ykkar í þessum málum verið með alvarlegum hnökrum og tími kominn til að leiðrétta hana. Ég tel þó, að hann dragi ekki nægilega skýrt fram, hver aðalatriði málsins séu, þ.e. áróðurs- og upplýsingastarfið er mikilvægast nú og það verður að fara fram þar sem fólkið er.

Iðnemi.

Er Pol Pot einn

Sjálfstæðisflokkurinn, Fylkingin, Baráttuhreyfing gegn heimsvaldastefnu og Benedikt Gröndal, utanríkisráðherra, hafa fordæmt innrás Víetnama í Kampútseu og er það vel. EIK(m-l) og "Kommúnistaflokkurinn" (Stéttabaráttan) hafa auk fordæmingar innrásarinnar ávallt stutt alþýðulýðveldið Kampútseu og ríkisstjórn landsins.

Þjóðviljinn og Tíminn innsigla hins vegar þögn og afstöðuleysi - í versta falli hálfildings-stuðning við "sjónarmið" Sovétríkjana og Víet Nam. Borgþór Kærnestad er eina málþípa Kremlar og Hanoi sem enn hefur þorað að láta í sér heyra. Nú er spurningin varpað til Sjálfstæðisflokksins, Fylkingarinnar, Þjóðviljans, Baráttuhreyfingarinnar, Tímans, og Benedikts Gröndals:

-Teljið þið virkilega að stjórn Pol Pots eigi ekki stuðning þjóðar Kampútseu?

Árið 1975 sigraði alþýða Kampútseu annað völdugustu heimsveldanna, Bandaríkin. Var þar smáhópur í kringum Pol Pot á ferðinni - kannski 80.000 manna stjórnarher? Eða var ekki hér um alþýðustríð að ræða?

Árið 1979 geysar öflugra og víðtækara þjóðfrelsisstríð í Kampútseu gegn Sovétríkjunum, Víet Nam og kvislingum þeirra. Er Pol Pot þar einn að berjast? Eða er ekki þátttaka og stuðningur alþýðunnar skýringin?

Pol Pot, Kommúnistaflokkur Kampútseu og ríkisstjórn Kampútseu eru svo sannarlega fulltrúar þorra Kampútseu-þjóðarinnar!

Gamall félagi úr Víetnamhreyfingunni

Október

Þessa dagana er að leggja úr höfn sérstök herferð fyrir Rauðliðann, fræðilegt og menningarlegt tímarit EIK (m-l). Af því tilefni sló Verkalýðsblaðið á þráð til ritstjóra Rauðliðans, til að forvitnast um herferðina.

- Meginþátturinn í þessari herferð er söfnun 100 nýrra áskrifenda, sem eiga að tryggja fjárhagslegan grundvöll útgáfunnar. Auk þess verður reynt að gera sérstakt átak til þess að auka lausasölu og almenna kynningu á Rauðliðanum. Þá mun Október-forlagið efna samhlíða til almennrar útbreiðsluherferðar. Einn liður í henni var sala á útimarkaðinum á Lækjartorgi einn föstudag í febrúar. Reynslan af útsölnunni var mjög góð og á dagskrá er að gera þetta oft- ar. Næst verður Október með söluborð á Lækjartorgi 23. febrúar.

Hvað liður útgáfuáætlun forlagsins?

- Við súpum enn seiðið af

því hve útgáfuáætlun síðasta árs stóðst illa. Þannig er ennþá eitt tbl. af þeim árgangi Rauðliðans óútkomið, en ætlunin er síðan að gefa 1. og 2. tbl. 1979 út í einu lagi og reyna þannig að ná áætlun.

Hvert verður innihald næsta Rauðliða?

- Meginuppistaðan verður grein sem fjallar um stöðu Íslands í umheiminum og vörn sjálfræðis landsins. Svo er þýðing á stórmerkri grein eftir Mao Zedong um lýðræðislegt miðstjórnarvald.

Klassísk lokaorð?

- Já, auðvitað þetta um að hvetja alla sem þetta lesa til að gerast áskrifendur að Rauðliðanum við fyrsta tækifæri, hjá sölumönnum Verkalýðsblaðsins, í bókabúðinni að Óðinsgötu 30, eða skrifa til Október-forlagsins í box 5186, Reykjavík. Og þeir sem tók hafa á, ættu svo að líta við á útimarkaðinum á Lækjartorgi og heilsa upp á forlagsmenn þar!

Fær einn barnaskóli

Framhald af baksíðu

vegna þess hve börnum í nágreinninu hefur fækkað. Staðreyndin er hins vegar sú, að Austurbæjarskólinn er vel nýttur, þ.e. stofurnar eru einsetnar. Auk þess væri ekki mikill vandi að "nýta" hann betur, svo sem með því að veita húsnæðishrjádum Iðnskóla eða öðrum skólum nágreinnisins afnot af einhverjum stofum. Verði Austurbæjarskóli lagður niður, merkir það að börn á svæðinu frá miðbænum að Snorrabraut yrðu að sækja skóla mjög langt, annað hvort vestur í bæ eða í Æfingarskólann.

Um Æfingarskólann er það að segja, að yfirvöld hafa það að yfirsýni fyrir lokunarhugmyndum sínum, að betra kunni að vera að haga æfingakennslu kennaranema á þann veg að senda þá í annan eða aðra skóla. Hinu er oftast gleymt, að Æfingaskólinn er fyrst og fremst fullgildur hverfis-skóli með fjölda fast-ráðinna kennara, og það eru aðeins örfáar bekkjardeildir sem æfingakennsla kennaranema fer fram í. Nýting skólans er mjög góð á málkvarða yfirvalda, - flestar

stofur eru tvisetnar og þar að auki er kennt í tveimur útihúsum, sem byggð eru úr timbri sem bráðabirgðahúsnæði. Auk þess væri sérstök eftirsjá í Æfingaskólanum, ef hann yrði lagður niður, því að það er almennt álitíð að hann sé meðal allra bestu barnaskóla borgarinnar, m.a. vegna góðrar stjórnunar og frjálslegra kennsluhátta. Verði Æfingaskólinn lagður niður, verða börn úr Holtunum, Hlíðunum norðan Miklubrautar og nærliggjandi götum að sækja skóla í Austurbæjarskóla (mjög langt frá), Hamrahlíðarskóla (yfir umferðin á Miklubraut) eða í Álfamýrarskóla (yfir umferðina á Kringlumýrabraut).

En hverjum dettur í hug að yfirvöldum komi til hugar hagar barnanna í "sparnaðar"-aðinu? Leggi þau Æfingaskólann niður, losna þau mjög pent við að útvega Kennaraháskólanum aukið fé til framkvæmda. Leggi þau Austurbæjarskólann niður, má kannske búast við því að þar um ganga spígspori embættismannahjörð borgarinnar. Hinn langþráði draumur um Ráðhús Reykjavíkur væri þá kominn fram.

Kampútsea

Framhald af forsíðu

BREIÐFYLKING LANDSMANNA GEGN INNFRÁSINN

Keat Chhon, fulltrúi Kampútseu hjá Sameinuðu þjóðunum, sagði í viðtali við kanadíska blaðið The Forge, að "stjórn Pol Pots hefur ekki verið kollvarpað. Hún starfar enn og er eina lögmæta stjórn landsins". Hann lýsti því enn fremur að breiðfylking þjóðarinnar, jafnt þeirra heimafyrir og þeirra sem erlendis dvelja, væri orðin staðreynd. Keat Chhon sagði einnig að skæruhernaður Kampútseumanna væri mjög árangursríkur og næði jafnvel inn í höfuðborgina Phnom Penh.

VIETNAM EINANGRAST

Víetnömsk stjórnvöld reyna að telja öðrum trú um að ekkert herlið frá Víetnam sé í Kampútseu - en alheimur veit að slíkt er hrein og klár lygi. Á alþjóðavett-

vangi hafa þeir beðið mikinn ósigur, nýjasta dæmið um það er samþykkt samtaka hlutlausra þjóða á ráðstefnu í Mosambík. Tillaga Víetnama og Kúbu um að útiloka fulltrúa Kampútseumanna náði ekki fram að ganga. Aðeins fáeinir ríkisstjórnir undir áhrifum Sovétríkjanna hafa fengist til að viðurkenna "Heng Samrinstjórnina" sem lögmæta fulltrúa landsins.

NÝJUSTU FREGNIR

Síðustu daga hefur her Kampútseu frelsað borgirnar Krek og Siem Reap - rekið Víetnama úr Takeohéradí og sótt fram í héruðunum við landamæri Kampútseu og Vétnam. Víetnamar hafa misst fjölda hermanna og hergagna og reyna nú að auka lið sitt til að mæta stórsókn Kampútseumanna. En því líði hefur reynst erfitt að komast áfram þar sem aðflutningaleiðir allar eru nú fymst á valdi Kampútseuhers eða lokaðar að mestu af skaruliðaárásnum

ÁRÁSIR Á FÉLAGSMÁLASTARF Í REYKJAVÍK

Unglingarnir vilja ekki missa Útideildina!

Vegna tillagna borgarstjórnarmeirihlutans um lokun Úti-deildarinnar hafði Verkalýðsblaðið samband við Stefaníu Sörheller og Sigurð Ragnarsson, sálfræðing, sem starfað hafa við Útideildina. Við spurðum Stefaníu hver viðbrögð unglinganna væru við þessum tillögum.

Hún sagði, að krakkarnir hefðu brugðist mjög illa við þessum tíðindum og litu á þetta sem árás á sig og sinn

hag. Þau hefðu haft við orð, að þessu yrði að mótmæla á einhverjum hátt, með mótmælagöngu eða einhverju slíku. Sömu viðhorf heyrði tíðindamaður Verkalýðsblaðsins á Hallærisplaninu um sl. helgi. Það er t.d. lýsandi að þegar krökkunum var boðið að skrifa undir mótmælalista, skrifuðu hvorki meira né minna en 160 krakkar undir!

Viðbrögð unglinganna eru skiljanleg og eðlileg. Barna er ráðist beint á þau og tekin frá þeim þjónusta, sem þau viðurkenna og nota og eru farin að treysta á. Útideildin er í rauninni eini aðilinn sem hefur náð einhverju sambandi við marga af þessum krökkum, náð trúnaði þeirra og verið þeim til hjálpar í vanda-málum þeirra. Með því að ná sambandi við unglingana hefur Útideildinni m.a. oft tekist að hjálpa þeim í atvinnuleit, beina þeim inn í skóla við hæfi hvers og eins, stuðla að því að þau notfærðu sér félags-miðstöðvar fyrir unglinga og önnur tækifæri til fél-agslífs. Í ýmsum tilvikum er Útideildin eina samband sumra unglinga við aðra en

jafnaldrana, vegna þess að þau hafa ekki uppburði í sér til að leita annað, hafa misst samband við foreldra og leita ekki til þeirra, eru hætt í skóla og fá ekki vinnu. Úti-deildin hefur þá verið mikilvægur aðili til að hjálpa þeim af stað eftir jákvæðum brautum.

HÓPASTARF

Í stað þess að leggja Útideildina niður hefðu borgaryfirvöld átt að efla hana enn meira, vegna þess að það er þörf fyrir hana. Þau hefðu átt að auka fjár-veitingu til hennar, m.a. til að gera henni kleyft að halda áfram og auka það starf sem hún hóf á síðasta ári, - hópastarfið með krökkunum. Þetta hópastarf fer þannig

Stefanía Sörheller

fram, að nokkrir 12 - 20 krakka hópar eru í gangi. Þar er það tekið upp og rætt, sem krakkarnir sjálfir vilja, svo sem algeng vanda-mál þeirra. Útideildin reyn-ir einnig að gæða þetta starf fræðslu og umræðum um úrbætur. Eftir nokkurra mánaða starf hóps, beinir deildin honum eitthvað annað, t.d. til fél-agsmiðstöðva og slíkra aðila. Krakkarnir hafa sýnt mikinn áhuga á að notfæra sér hópa-starfseminna.

MIKLU STARFI KASTAÐ Á GLE

Stefanía Sörheller kvaðst fylgjandi ýmsu í þeirri hug-mynd Alþýðubandalagsins í borgarstjórn að stofna til einhvern annarrar umfangs-minni þjónustu sem færi fram

á einum ákveðnum stað, ein-hverri unglingaskrifstofu. Hins vegar næði slík skrif-stofa engan veginn sama árangri og Útideildin og gæti því ekki komið í henn-ar stað, eins og Alþýðubanda-lagið vildi. En sem aðili sem starfaði samhliða Úti-deildinni væri þetta ágæt hugmynd. Krakkarnir myndu ekki af sjálfsdáðum leita til slíkrar skrifstofu, en væri þeim beint til hennar af Útideildinni, gæti hún orðið gagnleg viðbót við þá þjónustu, sem unglingunum væri boðið upp á. Stefania sagði, að það hefði verið reynsla þeirra í Útideildinni þegar þau byrjuðu, að langan tíma teki að byggja upp traust og samband. Krakkarnir litu fyrst á þau sem njósnara og útsendara löggunnar og barnaverndarnefndar og slíkra aðila, sem þau hafa miður góða reynslu af. Verði Úti-deildin lögðu niður núna, er þar með kastað á glæ öllu því erfiða og jákvæða starfi sem í það fór að koma starfs-seminni á nothæft stig.

Og sparnaðurinn? Jú, Úti-deildin hefur á að skipa 10 manns í hlutastarfi, um 40 klst. á mánuði hver, auk tveggja ráðgjafa sem mæta á fundum með starfsfólkinu. Leggjast nú ekki heldur lágt þeir herrar, sem fremur áttu að sjá sóma sinn í að skamm-ast sín fyrir þá lélegu fél-agslugu aðstöðu sem þeir búa reykvískum unglingum?

Vel heppnuð barátta

Þessar fréttir af barátt-unni gegn niðurskurðarmálum í Reykjavík bárust um það bil sem verið var að ganga frá blaðinu til prentunar:

Í undirskriftasöfnuninni gegn sparnaðarráðstöfunum borgarstjórnar skrifuðu alls 1646 undir, sem hlýtur að teljast mjög gott, miðað við að söfnunin stóð aðeins í tæpa viku. Á borgarstjórnar-fundi 15. febr. sl. voru listarnir afhentir, ásamt með yfirlýsingu þeirra sem að henni stóðu, og var hún lesin upp þar. Einnig var lesið upp á fundinum harð-orð mótmælafyrirlysing frá Félagsráðgjafafélaginu. Und-irskriftasöfnunin var vel heppnuð, og frumkvæði 8. mars hreyfingarinnar að því að hrinda henni af stað er lofs-vert. Hún varð liður í mótmælaöldu, sem nú þegar hefur neytt borgarstjórn til að hörfa nokkuð í aði sínu. Borgarstjórn ákvað að hætta við lokun Meðferðarheimilis-ins að Kleifarvegi og að hefja viðræður við Félag einstæðra foreldra um rekstur Mæðraheimilisins. Útideildin er hins vegar fallin út að sinni. Þessi málalok verða okkur andstöð-ingum sparnaðarráðstafanna góð hvatning til að halda áfram baráttunni og gefast ekki upp fyrr en árásinar hafa verið algjörlega brotnar á bak aftur!

Við óskum starfsfólki Með-ferðarheimilisins til ham-ingju með sigurinn. Hinum óskum við góðs gengis í baráttunni fram undan!

Mæðraheimilið verður að halda áfram!

Lokun Mæðraheimilisins að Sólvallagötu 10 er ein af sparnaðarráðstöfunum "vinstri" meirihlutans í Reykjavík. Þessi ráðagerð hefur vakið megnu andúð. M.a. hafa fern samtök skrifað mótmælalibré til borgarinnar. Þau eru: Félag einstæðra foreldra, Bandalag kvenna í Reykjavík, Ljósmeðrafélag Íslands og Mæðrafélagið. Þá hefur 8. mars-hreyfingin samþykkt harðorð mótmæli vegna þessa máls og fleiri niðurskurðarhugmynda.

Fimmtudag 15. febr. var fjárhagsáætlunin tekin til afgreiðslu í borgarstjórn, þ.á.m. tillagan um lokun Mæðraheimilisins, lokun Með-ferðarheimilisins að Kleifar-vegi, og lokun Útideildar-innar. 8.mars-hreyfingin ákvað á liðsfundi sínum 8. febr. s.l. að fara af stað með undirskriftasöfnun til að mótmæla þessum ráðstöfunum. Hún leitaði til fleiri aðila, m.a. fólksins sem starfar við þessar stofnanir, og undir-tektirnar hafa verið mjög góð-ar. Við getum sagt frá því ágata dæmi um undirtektir, að þegar blaðamaður Verkalýðs-blaðsins hringdi í Mæðraheim-

ilið tveim dögum fyrir borgar-stjórnarfundinn og atlaði að biðja forstöðumann Mæðraheim-ilisins, Kristínu Ottesen, um viðtal, sagðist hún því miður ekki hafa tíma til þess, allur hennar frítími næstu dagana færi í undirskriftirnar og baráttu gegn lokuninni. Hins vegar væri sjálfsagt að spjalla við okkur hvenær sem væri eftir fimmtudaginn. Nú, fimmtudagur er lokaskiladag-ur okkar á efni, svo að við-talið verður að biða betri tíma. Við urðum líka að sleppa blaðamannafundi, sem okkur var boðið á, þótt óljúft væri. En við höfum ekki sömu tök á slíku og blöð

með fjölda atvinnumanna.

En afstæða blaðsins er auð-vitað ljós. Við styðjum af heilum hug baráttu starfs-

fólksins fyrir því að Mæðra-heimilið haldi áfram. Það er full þörf á að starfrækja slíkt heimili, illa stöddum

mæðrum til liðsinnis. Svo að minnst sé á "nýtinguna" sem borgarstjórnarmeirihlutinn gerir mikið úr, tjáði Kristín Ottesen okkur, að skýringin á slæmri "nýtingu" undanfarna mánuði væri ósköp einföld. Borgaryfirvöld skipuðu nefni-lega sjálf svo fyrir að nýtt fólk skyldi ekki tekið inn þar frá og með 1. okt. sl. vegna "væntanlegra breytinga á rekstri heimilisins". Það er að bera í bakkafullan lak-inn að fyrirskipa fyrst tak-mörkun á nýtingu og nota síð-an þá takmörkun sem röksemd fyrir því að loka heimilinu! Er einhvern farið að vanta rök á hástöfum Reykjavíkur-borgar?

Fær einn barnaskóli að fjúka?

Borgarstjórnarmeirihlutinn og ríkisstjórnin hugleiða nú að leggja niður einn barna-skóla borgarinnar í sparnað-

arskyni. Hafa þar komið til greina tveir skólar, Austur-bæjarbarnaskólinn og Efinger-og tilraunaskóli Kennarahá-

skóla Íslands.

Austurbæjaraskólinn "nýt-ist ekki", að sögn yfirvalda, framhald á bls. 7